

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
OB10
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon

Nicoline Krijt
n.krijt@nijmegen.nl
T 06-26294285

Ons kenmerk

D190157126

Bijlage(n)

Bijgevoegd: Ja

Datum 12 maart 2019
Betreft Soortenmanagementplan en raadsmotie
'Natuurinclusief bouwen'

Geachte leden van de raad,

In het ontwikkelgebied 'de Waalsprong' worden de komende jaren nog duizenden woningen met bijbehorende voorzieningen gebouwd. Gebleken is dat er op een effectievere en efficiëntere manier kan worden omgegaan met de (onder de Wet natuurbescherming beschermde) diersoorten die in de Waalsprong voorkomen. Onder andere daarom doen wij mee aan een pilot Soortenmanagementplan (SMP) van de provincie Gelderland. Op basis van het SMP-N kan een zogenoemde gebiedsgerichte ontheffing gekregen worden. Deze ontheffing is begin februari aangevraagd.

Via het SMP-N wordt ook nadrukkelijk invulling gegeven aan (een deel van) de aangenomen raadsmotie 'Natuurinclusief bouwen' van 14 november 2018. Het meedoen aan de pilot past namelijk zeer goed in het belang van natuurinclusief ontwikkelen en bouwen; zodanig ontwikkelen en bouwen dat, naast de mens, de natuur er ook baat bij heeft.

Door uitvoering van het SMP-N wordt bewust een plus voor de natuur gecreëerd in de groenstructuur en in de gebouwen. Op die manier wordt ook de natuurbeleving van mensen in hun woonomgeving versterkt.

Groenstructuur, landschappelijke zone

Zowel voor de ontwikkel- als de eindfase geeft het SMP-N de ambitie en de integrale aanpak om te komen tot een duurzame instandhouding van op dit moment in het gebied de Waalsprong voorkomende beschermde diersoorten te weten de steenuil, ransuil, kerkuil, buizerd, roek, rugstreepad, grote modderkruiper en poelkikker.

Daartoe wordt de groenstructuur (de landschappelijk zone rondom de meer stedelijke woningbouwlocaties) van de Waalsprong zodanig ingericht en beheerd dat er kansen worden geboden voor de beschermde soorten en er voor biodiversiteit in algemene zin een plus wordt behaald.

Als ontwerpkader is gekozen voor elementen en sfeerbeelden van de historische inrichting van het landschap zoals dat aanwezig was, voor de opkomst van de kassentuinbouw in de zestiger jaren van de vorige eeuw. Door het accent te leggen op het behouden, terugbrengen en versterken van karakteristieke landschapselementen (zoals houtwallen, groepjes, solitaire bomen of bomenrijen, struweelheggen, poelen en kruidenrijke graslanden) wordt een heel natuurlijk passend kader geschapen voor de (her)inrichting van de landschappelijke zone van de Waalsprong. Deze zone zorgt ook voor een directe ecologische verbinding en aansluiting met omringende groene gebieden.

In de ontwerpen per deelgebied is aandacht besteed aan de samenhang tussen de inrichtingselementen en zijn er verschillende milieus gecreëerd waardoor er per soort accenten zijn gelegd. Door deze verschillende accenten ontstaan gebieden die geschikt zijn voor de soort maar die ook gebruikt kunnen worden door andere soorten.

Natuurinclusief bouwen

In de raadsnotie 'Natuurinclusief bouwen' van 14 november 2018 wordt onder andere gevraagd om te onderzoeken of:

- in het transformatiegebied de Waalsprong plannen zodanig kunnen worden ontwikkeld of aangepast dat ze natuurinclusief zijn;
- natuurinclusief bouwen standaard kan worden opgenomen in het Programma van Eisen bij gemeentelijke grondexploitaties;
- natuurinclusief bouwen opgenomen kan worden in de Nijmeegse bouwverordening.

Ter uitvoering van deze onderdelen van de raadsnotie wordt in de Waalsprong een wijk ontwikkeld waar rekening wordt gehouden met allerlei aspecten van de natuur of die nou zeldzaam en beschermd zijn of niet. In dit licht is een korte handleiding Natuurinclusief bouwen opgesteld die makkelijk toepasbare brokjes biedt waaruit gekozen kan worden, afhankelijk van wat in welke situatie mogelijk is (bijlage 5 van het SMP-N).

Om natuurinclusief bouwen mee te wegen in de (aanbestedings- of contract-)procedure en het natuurinclusief bouwen te implementeren in de bouwplannen, wordt een puntensysteem opgesteld en ingevoerd. Dit puntensysteem wordt gebaseerd op het type nieuwe bebouwing, de omgeving, de gewenste soorten, de ambitie en wordt gekoppeld aan de Leidraad natuurinclusief bouwen, renoveren en verduurzamen van de Provincie Gelderland (bijlage 6 bij het SMP-N).

Het systeem richt zich in eerste instantie op de gebouwgebonden soorten gewone dwergvleermuis, huismus, gierwaluw maar op basis van de ecologische potenties en behoeften, worden er binnen de deelgebieden bepaald op welke soorten en aanvullende maatregelen de focus wordt gelegd.

Voor alle nieuw te ontwikkelen gebieden geldt vanaf 2020 het in het SMP-N vastgelegde standaardambitieniveau (zie tabel hieronder). Afhankelijk van de ecologische potenties en behoeften zullen bepaalde gebieden een midden - of plus ambitie toegekend krijgen

waarvoor een daarop afgestemde hoeveelheid punten behaald dient te worden. Deze afspraken worden vastgelegd in privaatrechtelijke overeenkomsten.

Tabel 3 SMP-N: ambitieniveau natuurinclusief bouwen

Soort woning	vleermuis	gierzwaluw	huismus
<u>Hoogbouw</u>	1 voorziening per kopgevel	10 voorzieningen per kopgevel/gevel met gewenste oriëntatie	10 voorzieningen per kopgevel
Vanaf 2020: ca. 1800 woningen (=> volgens rekenmodel 40 gebouwen)	⇒ Totaal ca. 40 voorzieningen	⇒ Totaal ca. 400 voorzieningen	⇒ Totaal ca. 400 voorzieningen
<u>Grondgebonden woningen</u>	Per 8 woningen 1 voorziening per kopgevel/per project minimaal 1 voorziening per kopgevel	3 voorzieningen per woning aan de voorgevel	3 voorzieningen per woning aan de achtergevel
Vanaf 2020: ca. 3000 woningen	⇒ Totaal ca. 375 voorzieningen	⇒ Totaal ca. 9.000 voorzieningen	⇒ Totaal ca. 9.000 voorzieningen

Momenteel wordt er nog onderzocht in hoeverre het puntensysteem kan worden opgenomen in de gemeentelijk bouwverordening zodat ook bij aanvragen voor een omgevingsvergunning hierop getoetst kan worden. Ook wordt nog onderzocht hoe de verplichting tot natuurinclusief bouwen kan worden opgenomen in het Omgevingsplan.

Omdat het werken met een puntensysteem natuurinclusief bouwen nieuw is voor Nijmegen wordt de werking ervan na verloop van tijd geëvalueerd en zo nodig de systematiek bijgesteld.

Voorlichting, participatie (in), beheer en monitoring

Vanuit het bestaande initiatief ‘Operatie Steenbreek’ worden bewoners gestimuleerd om hun tuinen te vergroenen. Juist alle kleine beetjes zijn nuttig om bij elkaar als ecosysteem te werken. Via tuinen en het openbaar groen kunnen soorten zich verplaatsen en verspreiden.

Tot nu toe heeft de Waalsprong niet de eerste prioriteit voor Operatie Steenbreek gehad omdat het watersysteem hier klimaatbestendiger is dan in de bestaande stad. Wel zijn in november en december 2018 fruitbomen uitgedeeld aan bewoners en schoolkinderen in de Waalsprong.

Het is de wens om de Historische Tuin Warmoes te laten functioneren als informatiepunt voor groene initiatieven inclusief Operatie Steenbreek en de diverse subsidiemogelijkheden voor het vergroenen beter te ontsluiten voor bewoners.

Op de gemeentelijke website mijnwijkplan.nl worden ideeën van bewoners verzameld voor het vergroenen van de omgeving, en bij voldoende draagvlak worden deze uitgevoerd.

Het beheer en onderhoud van de maatregelen wordt afgestemd op het behouden van de eindsituatie. Ook monitoren wij de ontwikkelingen via het tellen van de soorten in het gebied.

Bij het beheer en het monitoren worden bij voorkeur de natuurorganisaties en toekomstige bewoners betrokken/ingezet. Hiertoe worden de komende tijd de nodige stappen gezet onder andere door in overleg te treden met de natuurorganisaties wat hun rol in deze kan zijn.

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

mr.drs. A.H. van Hout
gemeentesecretaris

drs. H.M.F. Bruls
burgemeester

Bijlage: Soortenmanagementplan d.d. 4 februari 2019 met bijlage 5 en bijlage 6 los bijgevoegd